

Kurdocide Watch



Çawdêrî Kurdosayd

www.kurdocide.com

Kurdocide Watch focuses on genocide and human right matters in Kurdistan

Former Center of Halabja against Anfal and Genocide of the Kurds - CHAK

**DERSIM KONFERENSEN I STOCKHOLM
(Om Folkmordet i Dersim 1937-1938)
24 JANUARI 2010**

Arrangör: Kurdocide Watch CHAK-Norra Kurdistan (Bakur)

Med stöd av: EuroKurd News och tidningen Sîrwan

Program för Dêrsim Konferensen

Plats: ABF's lokal, Sveavägen 42, Zetasalen

Datum: 24 januari 2010, kl. 12 00 – 17 00

Öppningsmusik Ciwan Hajo: "Dêrsim Welate ma yo"

Öppningsanförande av CHAK, Seyidxan Anter

David Gaunt, professor i Historia sedan 1975 vid Uppsala Universitet

Evin Cicek, Forskare och författare angående Dêrsimfolkmodet

Film om Dêrsim

BDP/DTP Parlamentariker i det turkiska parlamentet från Dersim, Sherefetin Halis

Vittne av Dêrsim folkmodet Ali Gultekin, och Haki Balta samtalar

Håkan Blomqvist, Samtidshistoriska Institutet, Filosofi Doktor i Historia

Dr. Ismail Besikci, Sociolog, medvärkar skriftlig

Ramazan Kizil, ordf. Dalkurd

Monolog av skådespelaren Kemal Görgü

Jan Beth Sawoce, Ordförande Mesopotamiska/Assyriska Institutet i Sverige.

Politiska partier från Sverige

Socialdemokraterna: Anders Lago

Vänsterpartiet: Jakob Jonsson

Miljöpartiet: Bodil Ceballos

Moderaterna: Fahmi Mahmud

Folkpartiet: Gulan Avci

Kristdemokraterna: Désiré Pethrus Engström

Hälsningar från representanter för

Feyli kurder

Yarsan kurder

Ezidi kurder

Freds Rådet i Europa och Turkiet

GOTT FOLK

Ni är välkomna till Kurdiocide Watch – CHAK dagens konferens om Dêrsim 1937 – 38. Vårt verksamhetsområde är att bringa till dagsljus det som kurder har upplevt.

Kurder har varit utsatta för våld och förtryck av olika stater, det har förekommit folkmord men också massakrer på kurder i Oarne, Qalatan (östra Kurdistan/Iran), Geliyê Zilan, Newala Qesaba, Newala Qutê, Dêrsim, Maras (norra Kurdistan/Turkiet), Amûdê (sydvästra Kurdistan/Syrien) och Halabca (östra Kurdistan/Irak)...

Låt oss skilja mellan folkmord och massaker. Konferensen, tilltänkta seminarier och föreläsningar är för att fakta och vetenskap ska spridas och bli tillgängliga i hopp om att inga folkmord får förekomma.

När världsmakterna, statsmakterna brakar ihop förekommer folkmord. I Mesopotamien, främst i Kurdistan, i och med Första världskriget igångsattes folkmordet på armenier och andra kristna folkgrupper som assyrier/syrianer av Ottomanska riket. Detta noga planerade folkmord heter i folkmun "fermana fileha", grovt översatt till förintelse av de kristna.

Under Andra världskriget, år 1937 – 38 begick den nya turkiska republiken under Mustafa Kemal Atatürks ledning folkmord på kurder i provinsen Dêrsim. Dêrsim-lagen 1935 förberedde marken för detta folkmord. Då den Turkiska Republiken (TC) utformades under måttet en nation, ett språk och en flagga.

Vi vet vad "Deutschland überall" ledde till. När man nämner Auschwitz kommer man ihåg Hitler. Anfall och Halabcha är identiska med Saddam Hussein. I fallet Auschwitz vet vi nästan allt. Hitler var inte ensam i sin gärning. Vad gäller Halabcha vet vi inte allt men en del. Saddam Hussein var inte heller ensam. Om Dêrsim folkmordet vet vi nästan ingenting!?

Med Dêrsim folkmordet 1937 – 38 kunde den Turkiska Republiken skrämja och tysta ner kurder i mer än 30 år. Efter decennier av strid har kurder uppnått en social och politisk position. Kurder forskar i sin historia i dag. Vi välkomnar alla bidrag och stöd i saken.

Historieförvanskning liksom krig är att sanningen inte ska komma fram. Vår ambition med dagens och framtida konferenser är att sanningen och de begångna orättvisorna skall komma fram, av respekt för offren och av självrespekt.

Tack för ordet.

Dersimuppröret 1937-38 och frågan om folkmord

Vid slutet av Kemal Atatürks, den turkiska republikens första president, liv, beordrade hans regering det totala undertryckandet av en lokal kurdisk uppror i Dersimområdet. Det var som om regeringen hade länge förberett en invasion mot en känd upprorshärd som envist motstod inordningen i det nya Turkiet. Dersimkurderna gjorde motstånd mot regeringens alltmer hårdföra försök att kuva deras traditionella självständighet och därtill eliminera deras språk, kultur och den säregna alevitiska religionen. Kampen mot dersimkurdernas självständighet motiverades av att vara ett nödvändigt steg i landets modernisering – i form av ett centralstyrt enhetligt land som talade det turkiska språket, hyllade den turkiska kulturen och följde den sunnitiska formen av islam. Under Atatürks tid förnekades att kurderna var ett separat folk – regeringen ansåg dem för turkar som hade förlorat sitt språk. Deras långvariga motstånd mot turkifiering betecknades som "en sekellång sjukdom" som hotade Turkiets utveckling. Den militära kampen i Dersim beskrevs som en kamp av "civilisation mot feodalism", maktfullkomliga hövdingar, och en allmänt primitiv livsstil. Även det kurdiska namnet Dersim beordrades ersättas med det nydanade turkiska ordet Tunceli.

Men så fort de första regeringsrepresentanterna i form av poliser och skatteindrivare visade sig i trakten, revolterade dersimkurderna 1937. Den turkiska armén svarade med en massiv invasion av 25 000 soldater sommaren 1937, och med en ännu större insats av 50 000 man 1938. Med tanke på att den kurdiska befolkningen i Dersims centrala delar uppskattades till 65-70 000 personer totalt, var den turkiska styrkan oproportionerligt stor och syftade att en gång för alla få bukt med en besvärlig folkgrupp.

Dersimrevolten var långtifrån den enda kurdiska revolten sedan osmanska rikets fall. Tvärtom förekom flera regelrätta revolter av vilka Koçkiri upproret (1919-1921) och Sheijk Saids (1925) var de mest omfattande. Och det förekom många mindre revolter av endast lokal betydelse i hela östra Anatolien från Araratberget i norr till Nisibin i söder. Dersimborna deltog i flera av dessa uppror och spelade ofta en ledande roll. Och det sägs att armén gjorde inte mindre än 11 militära expeditioner för att bestraffa Dersim sedan 1876.

Dersim på 1930-talet var den sista större regionen som helt stod utanför centralregeringens kontroll. Området var dock centralt i den nyskapade Turkiet avgränsade av Erzincan i norr och Elazig (Harput) i söder. Det var dessutom mycket närmare Ankara än någon annan kurdisk region och därifrån kunde man störa viktiga kommunikationsleder. Dess geografi med höga snöbeklädda berg och smala dalgångar var en förutsättning för självständigheten. Med få och dåliga vägar var det lätt att försvara mot inkräktare. En turkisk motsvarighet till Schweiz befolkade med ett flertal relativt små kurdiska stammar som levde efter hävdvunna lagar, seder och bruk. Ingen pålitlig folkräkning hade gjorts eftersom stammarna var befriade från skatt och inga turkiska myndigheter stationerades där. Men befolkningen uppskattades till 65-70 000 invånare i de delar av Dersim där militär operationer pågick, och kanske så mycket som 150 000 totalt inkluderande befolkningen boende utanför kärnområdet.

I den kurdiska världen var Dersim ett undantag. Bara en mindre del talade kurmanji kurdiska, utan majoriteten talade en distinkt dialekt som heter Zaza. Medan de flesta kuder tillhör islams sunnitiska gren, tillhörde alla i Dersim en annorlunda religiös sekt som betecknades alevi eller kizilbash, och som var närbesläktade med shiia islam. Aleviterna hade många egna riter och praxis – t.ex. avsaknaden av minareter och en hög grad av kvinnors delaktighet i offentlighet. Under den osmanska tiden hade Dersimborna kontakter med västerländska missionärer. Och under första världskriget prisades de kurdiska stammarna i Dersim för att de skyddade armeniska och assyriska flyktingar och hjälpte dem komma ut ur Turkiet.

Vad historiker vet om Dersimhändelserna är begränsad. Utöver en del memoarer och krigshistoria har få skrivit. Tillgången till dokument i turkiskt arkiv har varit stängd för forskare, men ett eller annat har läckt ut. På 1990-talet publicerade sociologen İsmail Beşikçi en bok om massakrerna och använde termen folkmord i "Tunceli kanunu (1935) ve Dersim jenosidi" och han samlade den då tillgängliga informationen – främst gällande regeringens avsikter. Hans utgångspunkt var den undantagslag som stiftades 1935 just för att ge militären fria händer inom regionen. Målet sades vara att "civilisera" de vilda stammarna som motsatte sig – enligt regeringen – allmän utbildning, förbättrade vägar och kommunikationer. Statsministern İnönü talade om behovet av särskilda reformer i Dersim som med militärens hjälp skulle omfatta bygandet av "vägar, skolor och polisstationer".

Dessa planer mötte motstånd och de första polisstationerna attackerades. Det är svårt att veta hur många deltog i den första motståndsrörelsen, men vid början av 1937 drog regeringen slutsatsen att en stor revolt var på gång. De utpekade en äldre religiös ledare, Seyyit Rıza, som revoltledare. Storskaliga militära operationer pågick under april och maj 1937 och officiellt förklarades fullbordade i mitten av juni. Utöver 25 000 soldater deltog det turkiska flygvapnet och Atatürks adoptivdotter Sabiha Gökçen blev en internationell kändis som Turkiets första kvinnliga stridspilot och idealbild för den moderna turkiska kvinnan. Enligt en turkisk tidning hade hon släppt "den sista bomben för att utrota feodalismen". Enligt en artikel i tidningen New York Times av 17 juni 1937, hade 5 000 kurder dödats i operationens första månader. Men operationen återupptogs i augusti och september samma år. Ledaren Seyyit Rıza och flera andra greps och avrättades. Men motståndet var inte helt kuvat. Två gånger skickade dersimkurderna klagoskrifter till Nationernas förbund – juli och november 1937. Som minoritet borde de ha förbundets stöd och skydd. Men Turkiet vägrade överhuvudtaget att erkänna kurdernas etniska identitet – utan insisterade på att det var "banditer" som endast hade tappat det turkiska språket - och Nationernas förbund svarade inte.

Nästa år – 1938 – förnyades militär expeditionen med ännu större styrka – 50 000 soldater plus en flottilja av 40 stridsflygplan. Det är under 1938 som man kan säga att ett folkmord verkligen äger rum, för våldet var i ännu högre grad oproportionerlig stor och den ursprungliga kurdiska revolten hade krossats.

Det existerar få vittnesbörd om händelserna i Dersim – men de måste ha varit våldsamma och brutala. Utländska diplomater drog paralleller till folkmordet på armenierna under första världskriget. Nuri Dersimi – en veterinär och nationalist som dock lämnade området 1938 –

skrev 1952 att inte bara kurdiska krigare dog på slagfältet, utan även deras värnlösa kvinnor och barn föll offer. Ofta hade kvinnorna gömt sig i grottor, men kvävts till döds av rök när soldater satt eld vid ingångarna. Se kurdiska stammar som inte deltog i motståndet angrepps och utrotades. Flera stammar utrotades efter att de hade kapitulerat och lämnat över sina vapen. Det berättades också om hur kvinnor och barn låstes in i byggnader och sedan brändes inne. I en bok från 1970, skrev Sait Kirmizitoprak (under pseudonym Dr. Şivan), att flygvapnet fällde bomber med giftgas.

Den turkiska generalstaben utgav en officiell historik över kampanjerna mot kurderna och där finns ett långt avsnitt om striderna i Dersim med ett urval av samtida dokument. Innehållet bekräftar i stort sett vad de kurdiska författarna berättat – utom just användningen av giftgasbomber. Dokumenten visar hur armén säger sig ha "utrotat" namngivna kurdiska byar samt berättar hur de förintat "banditer" och deras familjer och plundrat och bränt ned deras hus. Dokumentet beskriver även hur grupper som gömde sig i grottor förintades. En annat dokument härstammar från ett förband som under 17 dagar i september 1938 rapporterade ha dödat eller oskadliggjort 7 954 personer. Med tanke på att endast 1019 vapen hade beslagtogs är det tydligt att operationen i hög grad inriktade sig mot att bestraffa icke-stridande civila. Det totala antalet offer – enligt en rapport av en av arméns generalinspektörer och refererad i en artikel i tidningen Radikal – skulle vara 13 160 dödade och 11 818 tvångsdeporterade. Med tanke på att den ursprungliga befolkningen uppgick till ca 70 000 ges härmed en befolkningsförlust av omkring 35 procent. Det är oklart vad militärens siffror bygger på. Men sannolikt tar den upp endast de som omedelbart dödades under militära operationer, inte skadade som senare dog av sina skador eller icke-stridande som dog av allmänna svårigheter under flykten undan striden i de höga bergen. Det finns kurdiska uppgifter om ännu större förluster – uppemot 40 000 men de är svåra att bekräfta.

En brittisk diplomat skrev: "Det är förstått från flera källor att under rensningen av det kurdiska området, de militära myndigheterna använde liknande metoder som de som användes mot armenierna under det stora kriget: tusentals kurder inklusive kvinnor och barn dödades; andra, mestadels barn, kastades ned i Eufratfloden; medan tusentals andra boende i mindre fientliga områden, efter att först ha blivit berövat sina boskap och ägendom, deporterades till provinser i centrala Anatolia." Efter den etniska rensningen stationerades permanenta armé enheter i trakten och armén tog över administrationen under lång tid. Trots det uttalade syftet att "civilisera" Dersim, upptäckte en turkisk journalist 1948 att ingenting gjorts i form av skolor och sjukvård och att regionen var alltjämt ödelagt.

Sammanfattade händelserna i Dersim kan man identifiera tre faser:

Från undantagslagens tillkomst 1935 till tidig 1937 då den turkiska staten försökte etablera kontroll över Dersim. Under tiden byggdes upp flygvapnet och armén.

Första hälften av 1937 då stora arméenheter sattes in för att krossa lokal motstånd men attackerade inte bara revoltörerna utan kurder i allmänhet. I denna fas ser man en avsikt att etniskt rensa Dersim. Terrorbombning med stridsflygplan var ett viktigt inslag. Vid slutet av sommaren avrättades revoltledarna och revolten var i stort sett krossat även om ambitionen att etniskt rensa var inte uppnådd.

Sommaren 1938 invasion av ännu fler soldater och som slutade med stora kurdiska förluster, omfattande deportationer och skövlandet av områdets ekonomi – ett i stora drag fullbordat rensning, och deporterade familjer fick inte återvända på många år.

Uppenbarligen bestämde sig regeringen för en våldsamma slutgiltig uppgörelse med dersimkurderna någon gång efter 1937 – och då i form av en slags ”slutgiltig lösning” av vad som ansågs som ett kroniskt problem. Då hade revolten redan hejdats, motståndets ledare var oskadliggjorde. Väpnad oppositionen var därmed i stort sett över. Men en ännu större armé skickades dit året efter – utan nämnvärt provokation – för att krossa Dersim och ta den under militärkontroll. Det är detta sista fas som kan sägas ger fog för att beteckna kampanjen som ett folkmord.

Inför bestraffningskampanjerna tog ministerrådet ett beslut - 4 maj 1937 – att genom invasionen göra slut på Dersims långvariga motstånd. ”Denna gång ska folket i rebelldistrikten samlas ihop och deporteras.” Armén beordras att behandla motståndsmän så: ”vad gäller alla som burit vapen eller fortfarande använder dem – gör dessa på en gång för alltid harmlösa på fläcken, fullständigt förstöra deras byar och förflytta deras familjer.” Detta är en uppmaning att döda alla vuxna män i regionen. Att som beordras här avrätta tillfångatagna och avväpnade motståndsmän är ett krigsbrott, liksom att döda icke-stridande civila.

Förenta nationernas konvention mot folkmord (1948) definierar folkmord som försöka att förinta en etnisk, religiös eller ras grupp, helt eller delvis, och som sådan (vilket betyder att personer dödas bara för att de tillhör gruppen). Vi rör oss här om ett ”partiellt” folkmord eftersom målet var endast dersimkurderna och inte alla kurder. Att personer dödades bara på grund av gruppstillhörighet framgår av att oväpnade kvinnor och barn dödades, att tillfångatagna motståndsmän avrättades på fläcken, att stammar som alltid varit lojala mot regeringen också förintades, liksom stammar som kapitulerade utrotades.

Referenser:

- Altınay, Ayşe Gul. *The Myth of the Military-Nation. Militarism, Gender, and Education in Turkey* (London 2004).
- Beşikçi, İsmail. *Tunceli kanunu (1935) ve Dersim jenosidi* (Istanbul 1990).
- Bruinessen, Martin van. ”Genocide in Kurdistan? The Suppression of the Dersim Rebellion in Turkey (1937-38) and the Chemical War Against the Iraqi Kurds (1988),” i George J. Andreopoulos, red., *Genocide: Conceptual and Historical Dimensions* (Philadelphia 1994) 141-170.
- Dersimi, Nuri. *Kürdistan tarihinde Dersim* (Aleppo 1952).
- Genelkurmay. *Türkiye Cumhuriyetinde ayaklanmalar (1924-1938)* (Ankara 1972).
- Kieser, Hans-Lukas. ”Muslim Heterodoxy and Protestant Utopia. The Interactions between Alevi and Missionaries in Ottoman Anatolia,” i *Die Welt des Islams* 41:1 (2001) 89-111.
- McDowall, David. *A Modern History of the Kurds* (London 1996).
- Olson, Robert. The Kurdish Rebellions of Sheikh Said (1925), Mt. Ararat (1930), and Dersim (1937-8): Their Impact on the Development of the Turkish Air Force and on Kurdish and Turkish Nationalism,” i *Die Welt des Islams* (40:1) 2000, 67-94.
- ”Resmi raporlarda Dersim katliamı” i *Radikal* 19 november 2009.
- Şivan, Dr. [pseudonym], *Kürt millet hareketleri ve Irak'ta Kürdistan ihtilali* (Stockholm 1975).

Anförande Dersim-konferensen 24 jan 2010

Jag är hedrad över att ha blivit inbjuden till den här konferensen till minne av ett mörkt kapitel i vår historia som inte får falla i glömska.

Själv är jag historiker på Samtidshistoriska institutet vid Södertörns högskola, men också aktiv socialist och solidaritetsaktivist sedan slutet av 1960-talet.

Det var då, under 1970-talet, som många ur min generation först fick kontakt med kurdiska flyktingar. "Kurder" – det var något nytt för oss. Något vi aldrig läste om i tidningarna eller hade fått lära oss om i skolan. Kanske ordet någon gång skymtat förbi, och möjligen hade vi läst om *Peshmergas* i någon äventyrsbok. Den som gick till gamla uppslagsböcker kunde hitta uppslagsord om "kurder" och läsa, som i Nordisk Familjebok, om ett exotiskt folk:

"Kurderna äro ett frihetsälskande, obändigt folk, berömdt för tapperhet, gästfrihet och en viss hederskänsla... De ha äfven genom ständiga ströftåg och plundringar gjort sig fruktade af sina fredliga grannar, armenier, syrier och perser. ... I allmänhet torde kurderna vara bättre än sitt rykte, och erfarna resande vitsorda både begåfning och ridderlighet hos detta folk."

Det fanns också uppgifter i svenska uppslagsverk på 1960-talet om att den turkiska regeringen inte accepterade kurdernas krav på självstyrelse och att uppror hade mötts med hårt förtryck under 1920- och 30-talet.

Men för allmänheten – och vi som gick i skolan – var kurder och Kurdistan för de flesta okända begrepp.

Det gällde förstås det mesta av koloniala förtryck och övergrepp mot undertryckta folk i olika delar av världen – Sverige var ett litet och provinsialt land i utkanten av världen, men också en del av den då härskande världsordning som byggde på imperialismen. Övergrepp, massakrer och folkmord på koloniserade folk hörde ännu inte till skolundervisningen.

Det var den koloniala frigörelsekampen på 1960- och 70-talet som förändrade det – och flyktingsströmmarna. Det var först på 1970-talet som utomeuropeiska flyktingar började släppas in i Sverige: och en hel värld av förtryck och motståndskamp flyttade plötsligt in i det svenska samhälle som inte självt hade upplevt krig på 150 år.

Politiska flyktingar från Turkiet och Kurdistan var plötsligt mitt ibland oss – med sina erfarenheter och vittnesmål.

Men än idag är folkmord och massakrer, som i Dersim för över sjuttio år sedan, okända för en stor svensk allmänhet.

Världspolitiken

Att 1930-talets Dersim-massaker kunde bli så nedtystad berodde förmodligen inte bara på att den turkiska militären och regimen hemligstämplade vidden av aktionerna, eller på bristen av kommunikationsverktyg. Idag kan ju till exempel den *iranska* regimen repression mot demonstranter i Teheran blixtnabbt visas upp för världen genom mobilkameror och Internet.

Då, på 1930-talet, fanns ju ingen Internet eller mobiltelefoner. Ja, de allra flesta människor runt om i världen hade inte telefon. TV-sändningar låg långt i framtiden. Det var radion som var det nya – men som för de mesta ägdes av staterna och kontrollerades av regeringarna. De flesta nyheter förmedlades av internationella pressbyråer till världens tidningar – som måste ha reportrar på plats.

Och några internationella reportrar på plats i Dersim 1937-38 var inte aktuellt. Inte bara för att den turkiska regimen skulle ha förbjudit det – utan för att världspolitiken fokus låg på helt andra håll:

- 1937 kämpade den industriella världens regeringar mot följderna av 30-talsdepressionen, massarbetslösheten och fattigdomen.
- I Spanien utkämpades inbördeskriget mot fascismen dit tiotusentals frivilliga reste för att försvara demokratin. I februari 1937 hade fascisterna intagit Malaga och dödat 20 000 människor, i april bombades Guernica av tyskt flyg och utplånade en tredjedel av befolkningen.
- I Sovjetunionen hölls Moskvarättegångar och många av bolsjevikledarna från Lenins tid avrättades
- På sensommaren invaderade Japan Kina.

När turkisk militär började attackera Dersim var världspolitiken och internationell press upptagen av annat. Och under nästkommande vår 1938, när bomberna föll över Dersim och massakrerna återtog, var det Hitlers invasion av Österrike och krav på Tjeckoslovakien som stod i centrum. Europa var på väg mot krig.

Så även om någon hade rapporterat om vad som pågick i Dersim hade det mesta drunknat i mullret från det världskrig som nalkades.

Rastänkandet

Men här finns också en annan faktor som säkert skulle ha bidragit till tystnad eller ointresse.

I den turkiska händelseutvecklingen framställdes den turkiska nationalistiska regimen som representant för utveckling, civilisation och modernitet mot det föråldrade och utvecklingsfientliga, där kurderna fick stå för det bakåtsträvande och reaktionära. Det kurdiska samhällena betecknades som feudala och religiösa stamsamhällen vilka ställdes mot den sekulära och moderna Kemalismen.

Det motsatsförhållandet var ett mycket kraftfullt sätt att motivera förtryck och massakrer i hela kolonialismens historia – från 15- och 1600-talets indianutrotningar i Amerika till de europeiska stormakternas förslavning av Afrikas och Asiens folk och Mussolinis bombkrig mot Abessinien som pågick när offensiven mot kurderna planlades. "Vidskepliga", "primitiva", "efterblivna" och "banditer", var alltid benämningen på dem vars motstånd skulle krossas.

Just under 1930-talet var den här civilisationstanken i världens industrinationer förenad med starka rasföreställningar om "den vite mannens börda" att utveckla jorden. Det var en rasinriktad idévärld som övertogs av olika imperialistiska projekt världen över. Det var inte bara i Nazityskland som rastillhörighet och rasvärde blev viktiga socialpolitiska teman. Eller i Turkiet, där icke turkar kunde betraktas som lägre stående och primitiva. Även här i Sverige var rasföreställningar starka på 1920- och 30-talet; om högre och lägre stående raser och folk. Vi hade ett statligt rasbiologiskt institut som vägde och mätte människor för att med vetenskapens hjälp försöka förstå skillnader mellan människorna. Att svenskar tillhörde jordens mest rasrena ariska folk var en självklar slutsats från många av undersökningarna. "Lägre stående folk", som polacker, ryssar och östjudar, skulle helst inte få invandra och bland ut de viktiga svenska rasegenskaperna på 1920- och 30-talet.

Om någon hade berättat om kurdernas öde och lyckats nå igenom med budskapet, hade säkert många förfasat sig och tyckt det var förskräckligt. Men samtidigt hade utvecklingen av många setts som nästan ofrånkomlig. Att de "högre stående" och "mer civiliserade" raserna behärskade vad som stämplades som de mer primitiva var en så etablerad föreställning.

Till alla dessa filter – som dolde Dersimmassakern och kurdernas öde – kommer också ytterligare ett:

De stora talens monotoni – vanan vid folkmord!

Vi talar ju idag om megadödens århundrade, 1900-talet, då 60 miljoner människor dödades bara i det andra världskriget, då staternas krig, upprepningar, och försök att hävda sin auktoritet till varje pris, skördade så enormt stora offer. Bara under en enda dag under det första världskriget stupade 40 000 britter och fransmän under slaget vid Somme och deras general tyckte inte att antalet var särskilt "anmärkningsvärt". Bara under året 1937 arkebuserades över 600 000 människor i Sovjetunionen. Koloniala uppror krossades regelmässigt med tiotusentals döda.

Mänskligheten vande sig vid megadödens siffror.

Det är för att bryta den vanan – vanan att betrakta värdet av de undertrycktas människoliv som struntsummor, vanan att se de som härskar i våra stater och vår världsordning som mer utvecklade, civiliserade och moderna med rätt att bomba, krossa och massakrera de underlägsna och underordnade – från Afghanistan över Kurdistan till Gaza – som den här konferensen om den nedtystade massakern och folkmordet på kurderna rymmer en så djup mening och viktig betydelse.

Det finns de som tycker att vi ska glömma historien, för att inte gå ned oss i gamla oförrätter och aldrig komma någonstans.

Och det är rätt att vi inte kan göra det som gjorts ogjort, vi kan inte leva om historien och vi kan inte klamra oss fast vid det förgångna. De ungdomar som föddes på 1980- och 90-talet, som mina studenter, har ingen del i det som hände under deras far- och morföräldrars tid.

Men liksom en enskild människa kan lära av sitt livs erfarenheter, måste människans samhälle kunna lära av mänsklighetens erfarenheter.

Den långa kurdiska frihetskampen och de otaliga kurdiska offren lär oss vad priset är för att undertrycka och kväsa människors längtan efter att få vara sig själva, att få vara människa.

Och att den längtan aldrig kan skjutas av, bombas bort eller plågas ihjäl.

Tack för att ni lyssnade.

Med omtanke hälsar jag konferens deltagare, arrangörer och önskar er en lyckad konferens

Det finns två formella vittnen till Dersim åren 1937-38. En av dem är Ihsan Sabri Caglayangil dåvarande säkerhetschefen i Malatya provinsen, utrikes ministern 1970, senaten ordföranden i den turkiska parlamentet samt biträdande president. Ihsan Sabri Caglayangil säger: **"De kvinnor och barn som flydde från säkerhets styrkors grymhet i grottorna gasades ihjäl som råttor."**

Den andra officiella vittnen är dåvarande statsministern Celal Bayar. Celal Bayar säger såhär: **"I et möte med Ataturk, överbefälhavaren Fevzi Cakmak, och mig statsminister sade Ataturk följande; Vi ska slå ner Dersim. Och vi gjorde det. Hur gjorde man berättade Ihsan Sabri Cagalayangil."**

Tunceli Kanunu alltså Dersim Lagen från slutet av 1935 öppnade vägen för dessa straffgärningar. Dersim lagen är en odemokratisk lag, framför allt är en retroaktiv strafflag. Dvs. en dömdes för sina gärningar före lagens datum, den retroaktiva lagen strider mot principerna i straffrätten. De anklagade fick inte framför sin talan. De hade inte rätt till försvar, eller rätt anlita en advokat. Ännu viktigare var det var tolkar under rättegångarna. De anklagade förstog varken åklagarna eller domarna, domarna och åklagarna förstog inte heller de anklagade. Rättens utslag var avgjord i förhand. Dödstraffen och avrättningarna genomfördes utan utslag från riksdagen. Fjärde inkvisitoren kunde godkänna dödstraffen och exekutionen.

Fjärde inkvisitoren var högsta befälet i området samtidigt som han besatt som guvernör. Inkvisitoren hade befogenheter att arrestera, anklaga, döma och godkänna avrättningar. Den kunde ändra områden och läns gränser samt deportera familjer.

Falet Dersim 1937-38 är ett folk mord. Gärningar som att gasa ihjäl kvinnor och barn som tyr sig i grottorna, att falla ner bombar på de kvinnor och barn som tvång samlades vid flodens stränder och bergslutningar, att sticka svärdet i magen gravida kvinnor, gripa tag i fötter på ett - två åriga barns ben och slå skalén på stenar, fördela omhändertagna föräldrar lösa barn som krigsbyte visar att Dersim 1937-28 var ett folk mord.

Så som i det kurdiska förflutna råder det en glömska över Dersim 1937-38. En uppbyggd glömska. Företeelsen Kербela är en arabisk markstrid år 1681. Dersimborna glömmet denna företeelse vilken har ingen att med själva. De sörjer det. Men de som stupade 1937-38 i Dersim är minst 50 000.

Efter det tal Onur Öymen höll i det turkiska parlamentet 13 oktober 2009 började Dersim borna komma ihåg sitt förflutna. Det som ska uppmärksammas i detta fall inte Onur Öymen utan Kemal Kilicdaroglu. Hur en människa alieneras från sin ursprung blir motståndare mot sin påbrå bör iakttas. Man kan nå en sådant resultat endast via utbildning. Det grundläggande är att denna utbildning process räddas ut.

Monologen: I skuggan av DERSIM

Kurdistan är enligt historiska skrifter religionernas vaga och profeterna, feernas och andarnas land. Eufirat och tigris bildar livsådern för många folk på sin väg genom alla länder i mellanöstern. Munzur, Ava ceme res är dess mynning genom Dersim.

Dersim är höga berg, gröna skog, oändliga floder.
Dersim var och är den Kurdiska Muren mot inkräktare från öst och väst
Dersim 1 937, 38-39.

Den turkiska staten hade redan tidigare gjort sina planar på att slå ned det redan självständiga Kurdiska **provinsen Dersim** som hade stått mot många inkräktare genom historien.

LE LE DAYIKE Heyrane sere xwe rake bere xwe bide diyariki male hej le le le le leeeee le le.....

Dujminen me xayinin .. u me dixapinin

Den turkiska staten då under Atatürk som nu Erdogan lurade de länder som ritade den politiska agendan med demokratiska reformer och förändringar från väst och öst.

Det var just dessa länder som också blundade för folk mordet på armenier 1915 som på kurder i

1919-21 - Kotjgiri

1925 - Shejk Said, Diyarbakir,

1927-1930 Agri, Zilan

1936-38 - Dersim

1974 Slutligen befrielse kampen började och är den som varit längst och fortsätter än i våra dagar.

Det har varit mer än 44 uppror i Kurdistan sedan 1800-Talet

Ismet İnönü säger så:

"I detta land kan enbart Turkar som tillhör den Turkiska etniciteten ha rätt till att göra anspråk och ingen annan har denna rättighet."

Vi lever i världens mest demokratiska land. Våra riksdagsmän kan inte hitta en bättre plattform att uttrycka sina tankar. Därför vilja inte dö lja mina innersta sanningar.

Turkar är detta lands äkta herrar och äkta ägare. De som inte tillhör den turkiska rasen har enbart en rättighet. Arbeta med grövre arbeten som slav och vara nöjd utan några som helst rättigheter.

Detta vill jag att hela världen och bergen hör och tar till sig. (31 augusti, 1930. Milliyet. Justitieminister Mahmut Esat Bozkurt:

Fevzi Cakmak en av de generalerna 1932 1940.

Det är redan brist på pengar. Provinceserna är fattiga det finns inget att hämta därifrån. Lått de vara. Vi har ju redan problem med de nu när de är utbildade. Vad kommer de och inte göra om dem utbildar sig: Sabri Çağlayangil'e ait. (min själv biografi, 1990)

1938 Dersim (1936'da Tunceli olarak değiştirilir)

Cirka 8000 mördades, förintades, den riktiga siffran är ännu högre. I förintelsen av dessa människor deltog tre flygplan Sabiha Gökçen är en av dem. Flygplanen bombade Dersims byar utan hänsyn till gamla, barn, hävandekvinnor. Brände byar och förstörde allt de kom åt och kunde. De kvinnor, äldre, barn som kom undan slaktades brutalt i grottor och floderna.

.....

Abdulla Ciftci var en av dem som hade uppdrag under Dersim upproret. Det var exakt 69 år sedan när han fyllde 112 kunde han inte längre hålla tyst om sina upplevelser om Dersim upproret en vecka innan sin död.

Ledaren för Dersim upproret Seyit Riza och hans vänner hämtades till Elazig. När de hämtades till Jandarma arresterings avdelning mötte Seyit Riza inrikes ministern İhsan Sabri Çağlayangil i dörr öppningen och han såg också att de hade gjort i ordning för att hänga de. Seyit Riza vände sig till inrikesministern och frågade: Kom du hitt från Ankara för att hänga mig? Hans fråga blev utan svar.

Seyit Rizas sista ord frågades.

Jag har 40 lira och en klocka den ger ni till min son. Sedan gick han ut till bödeln som väntade på att hänga honom och hans vänner. Det var kallt ute, hela arenan var folktom. Men Seyit Riza vände sig till arenan som om det var fullt med folk och han talade till de:

Vi är Kerbelas söner, oskyldiga, detta är skam. Detta är förtryck och mord. Vände sig till inrikesministern och sa:

Det kommer att finnas tusentals Seyit Riza under varenda sten i Dersim.

Seyit Riza gick själv fram till bödeln sköt undan honom, klättrade själv upp på stolen, satte repet i halsen på sig själv och sparkade undan stolen.

Alla blev stumma inför detta mod och beslutsamhet. Så gjorde även hans vänner. Detta kunde jag inte ta med mig. Nu känner ro sa Abdullah Ciftci.

Eufrat, Tigris ber den kurdiska historien mycket mer i sin barm. Än vad vi har kunnat göra. Jag hörde häromdagen på en dokumentär film om Finland. Förresten Finland blev självständig den dagen de blev ockuperade av Ryssland. Livets ironi så kan det vara ibland.

Finland före detta statsminister Paavo Lipponen och Artisten Mark Levengood sa så: "VAD FRAMTIDEN BER MED SIG VET VI INGENTING OM. MEN OM MAN KAN SIN HISTORIA DÅ ÄR MAN BÄTTRE UTRUSTAD FÖR LIVET, FRAMTIDEN."

Jag undrar om vi kan vår historia eller har vi glömt? Det är en fråga som jag frågar mig varje dag!..

Serê çîyan hin jî bi dumane xuşka min,
Brîn kûrin lê bi dermane dilê min. Negrî, negrî
Sin zevale negri.....

DERSIM

Dersim strana dilên du ruti, sikesti
Dersim strana esen kur, xuna jin u zaroken be suc
Desim strana ciya ye bilind, aven sar, sar u serma
Dersim denge u ahvazen agire dujmin
Dersim ceme munzur ku bi xwuna xelken xwe sor
Stranen katliama devleta tirkan yen xwun xwer,
Dersim wek ceme munzure bi quwet hez
Dersim jiyana nu heviya sibe u rojen pesme
Dersim Strana azadi,
Dersim strana geleki serbilinde Kurdistanê
Dersim gula kesk u sor u zer
Dersim sembole qehremaniya xelken Dersime u Kurdistanê ye.

Folkmordet i Dersim 1938

De senaste 15-20 åren har det kommit fram många böcker om folkmordet i Dersim på turkiska. Många av de var från början i form av militära och/eller civila byråkraters rapporter som berör Dersim före, under och efter folkmordet. Av dessa kvarvarande källor finns det i dagsläget oerhört få som är på de väst-europeiska språken.

Jag är inte någon Dersim-kännare, men jag känner Dersim och dess trakt från många armeniska, grekiska och nu assyriska *Sayfo* källor. Dersim var under *Sayfos* tid både en mellanstation mot Kaukasus och ett skyddsställe för många som lyckades fly från deportationstågen, som turkiska staten arrangerade mot icke-muslimer d v s armenier, greker, assyrier o s v.

Innan folkmordet i Dersim 1938, drygt 23 år tidigare hade armenier, öst-väst assyrier, greker och pontusarer upplevt *Sayfo* [Folkmord] i Övre Mesopotamien, Västra Armenien, i Pontus, i Kurdistan och Anatolien. Majoriteten av de berörda folkgrupperna blev utrotade från sina hemtrakter. En del av de berörda lyckades, via Dersim, komma till andra säkra ställen där de berättade och skrev ner vad de fått uppleva på flyktvägen. Jag skall inte beskriva sådana berättelser detaljerat, men jag kan ge ett kort exempel.

Dr David Barşawmo Perley

Barşawmo familjen var aktiv inom den assyriska gruppen i Xarpuţ där David gick i den västsyrisk jakobitiska kyrkan, församlingens skola. Han studerade vid den amerikanska missionens Eufrahögskolan i staden. Under första världskrigets folkmord på kristna i Turkiet tvingades David fly från sitt hem tillsammans med andra assyriska män. De fruktade för sina liv eftersom Davids far och andra ledande assyrier hade gripits och förts bort, och försvunnit spårlöst. David och hans kamraters flyktväg förde dem genom bergen till Ryssland och vidare österut. Inom två år hade de nått Förenta staterna där hans systrar, bror och andra släktingar bodde i Massachusetts.

Dr David har ägnat hela sitt liv åt det assyriska folkets sak. Han har alltid ställt upp när assyrierna var i fara. Han har talat för assyrierna från tiden för Nationernas förbund till 1979.

Jag citerar ur en artikel som David Perley skrev 1946 under titeln *Kurdistan-The Kurdish Ideal and Reflection on the Assyro-Kurdish Relations*.

“Andra orättvisor som sedermera drabbade kurderna är välkända för dem som läst en biografi av Shaijk Ahmad från Berzan. Det fattiga, vänliga, hängivna kurdiska "moderlandet" såg hur dess skörd, hem och barn spreds vind för våg av det brittiska flygvapnets bomber! Ack om man kunde sörja det assyriska folket! Jag skulle sörja folkets stora gästfrihet och andra verkliga värden som jag fick ta del av under lyckligare dagar i Dersimbergen!

Sir Arnold påminde oss 1933 om att de kurdiska byarna besköts med tidsinställda projektiler för att förhindra byborna att återvända i jakten på mat eller hushållsvaror.”

Tack för inbjudan

Jag vill börja med att hälsa från det socialdemokratiska partiet. Vi stöder er kamp för demokratiska fri- och rättigheter.

Som kommunstyrelsens ordförande i Södertälje följer jag utvecklingen i mellanöstern noga. I Södertälje bor idag många från Syrien, Irak och Turkiet och många av dessa kan berätta om förföljelse, förtryck och mord.

De mänskliga fri och rättigheterna är en oerhört viktig fråga för socialdemokratin. Jag upprörs personligen mycket starkt över de övergrepp som har skett, både historiskt och idag.

Konferensen idag handlar om massakern mot kurder i Dersim, för 72 år sedan. Även om det kan tyckas vara lång tid sedan så vet jag, så förstår jag, att ni lever med detta folkmord, att sorgen efter anhöriga och vänner, fortfarande är stark.

Det är förstås viktigt för er kurder att uppmärksamma massakerna i Dersim. Men det är också viktigt för samhället, för alla oss andra, att inte glömma. De övergrepp som begåtts mot mänskligheten får inte sopas under mattan. Övergreppen är som forskaren Håkan Blomqvist i sitt anförande sa, även en del av vår historia, av samhällets, av världens historia.

Vid den socialdemokratiska kongressen i höstas diskuterade vi de mänskliga fri- och rättigheterna. Vi lyfte då upp Seyfo, folkmordet mot Assyrier/Syrianer, Kaldeer, Armenier, och även folkmordet al-Anfal mot kurderna. Till den listan av historiska brott bör vi också lägga folkmordet i Dersim.

Men tyvärr handlar inte detta bara om historia. Jag har under den senaste månaden, de senaste dagarna, följt utvecklingen i Turkiet. På själva julaftonen ringde Evin Cetin mig och berättade om fängslandet av de folkvalda borgmästarna från partiet DTP. Det är oerhört skrämmande att folkvalda politiker fängslas i dagens Turkiet.

Det politiska partiet DTP, demokratiska samhällspartiet, som förbjudits är observatörer i socialistinternationalen. Men det är inte enbart därför vi protesterar. Det är förstås helt orimligt att förbjuda politiska partier, och fängsla demokratiskt valda ledare. Det är lika orimligt att förbjuda språket kurdiska och fängsla personer som talat språket. Den turkiska staten och det styrande partiet AKP måste reagera mot militärens och domstolarnas övergrepp.

Sverige, EU och det internationella samfundet måste protestera mot fängslandet av de folkvalda och förbudet mot DTP. Carl Bildt borde som utrikesminister lyfta upp denna fråga.

För några dagar sedan, höll Mona Sahlin, ett tal om internationella frågor, vid Folk och försvars konferens. Hon markerade då mycket tydligt att Turkiet måste respektera grundläggande demokratiska fri- och rättigheter. Hon tog också klart avstånd från förbudet av DTP.

Kära vänner

Tack för inbjudan till denna viktiga och innehållsrika konferens om Dersim-massakern mot kurder och aleviter 1937 och 1938. Vänsterpartiet har arbetat för det kurdiska folkets rättigheter i riksdagen i mer än 30 år. Min företrädare från Uppsala i riksdagen Oswald Söderqvist var den förste att motionera om den kurdiska frågan redan 1977 och vi fortsätter detta arbete. T ex tog jag initiativ till en riksdagsmotion om erkännande av Anfal-kampanjen i södra Kurdistan för något år sedan.

Dagens konferens har gett min ny kunskap om Dersim massakern och de anföranden vi hört idag från historiker bekräftar även andra beskrivningar om Dersimmassakern eller - folkmordet som jag tagit del av. Oavsett om det var en massaker eller ett folkmord så är det den turkiska staten – eller kanske mer precist den kemalistiska staten som är ansvarig för de bestialiska brott som skedde under denna massaker/detta folkmord. Särskilt bestialiskt var kvävningen av kvinnor och barn genom rök från eldar vid de grottors ingångar som barnen och kvinnorna hade sökt skydd i. Det framgår också klart av olika handlingar att det var den högsta ledningen i Turkiet som beordrade armen att genomföra dessa fruktansvärda förbrytelser.

Det är mycket viktigt att sanningen kommer fram så långt som möjligt om Dersimmassakern och att den turkiska staten tar sitt ansvar för ditt inträffade. Det är naturligtvis viktigast för kurder och alaviter som är ättlingar till offren. Men det är också viktigt för möjligheten till en fredlig lösning på den kurdiska frågan i Turkiet. Det är naturligtvis viktigt för den turkiska staten att göra upp med sitt förflutna men det är också viktigt för hela det internationella samfundet. Massakern/folkmordet i Dersim 1937/38 får inte glömmas med hänvisning till de stora talens tyranni. De tiotusentals offren i Dersim måste också få sitt erkännande.

Den turkiska regeringen under AK-partiet inledde för något år sedan den s.k. kurdiska eller demokratiska öppningen där man sa sig vilja inleda en dialog med kurderna för en fredlig lösning. Dessvärre har den turkiska staten handlat helt motstridigt i och med beslutet att stänga DTP. Så det är en lång väg att gå för att nå den fredliga lösningen på den kurdiska frågan.

Men vi kommer att fortsätta vårt arbete för kurdernas rättigheter och jag kommer att diskutera med mina partikamrater vilka initiativ vi kan ta i Sveriges riksdag för att stödja ert arbete för att uppmärksamma offren i Dersim 1937/38.

Sammanfattning av tal på Dersîmkonferensen

Jag vill börja med att tacka för att ha blivit inbjuden till er konferens också i år. Jag har lärt mig mycket nytt om folkmordet i Dersîm som jag inte kände så väl till tidigare. Så jag vill tacka för att jag går härifrån med en större kunskap än jag hade när jag kom.

Jag tycker att det är viktigt att vi diskuterar begreppet folkmord. Folkmord har begåtts under många hundra år och fortsätter att begås. T.ex. i Darfur. Varför vill världens ledare inte erkänna det som sker i Darfur som ett folkmord? Och varför vill man inte erkänna det som skedde innan världens ledare enades 1948 om att sätta stopp för ytterligare folkmord? Det handlar ofta mer om ett politiskt spel än om juridik. Och väldigt sällan prövas frågan i domstol.

Detta trots att världens ledare 1948 bestämde sig för att stoppa ytterligare folkmord genom att stifta en gemensam regel, dvs. 1948 års konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord. I den står det följande:

”I denna konvention förstås med folkmord envar av följande gärningar förövad i avsikt att helt eller delvis förinta en nationell, etnisk, rasmässigt bestämd eller religiös grupp såsom nedan, nämligen.

att döda medlemmar av gruppen

att tillfoga medlemmar av gruppen svår kroppslig eller själslig skada

att uppsåtligt påtvinga gruppen svår kroppslig eller själslig skada

att genomföra åtgärder, som är avsedda att förhindra födelser inom gruppen

att med våld överföra barn från gruppen till annan grupp.”

Anfalkampanjen, folkmordet på armenier m.fl. faller inom definitionen, förmodligen också folkmordet i Dersîm. Ändå erkänns de inte.

Kurdistan slaktare, eller Kemiske Ali, dömdes i irakisk domstol för folkmord. Det domstolsbeslutet i nationell domstol bör respekteras och inte ifrågasättas av politikerna. Politikernas uppgift är att stifta lagarna. Det är domstolarna som tolkar dem. I det här fallet har en nationell domstol erkänt brottet som folkmord. Det bör inte världens ledare bedöma på annat sätt.

Problemet är många gånger att andra länder inte själva har rent mjöl i påsen. Inte heller Sverige. Vi har också diskriminerat våra minoriteter och vid annekteringen av Skåne på 1600-talet försvann enligt vissa bedömare 80% av den manliga befolkningen. De antingen tvångsförflyttades eller dödades. Kvar blev gamla gubbar och småpojkar.

Någon nämnde tidigare Spanien. Där har man börjat gräva upp massgravar sedan inbördeskriget. Det skedde samtidigt som folkmordet i Dersîm. Det är en mycket kontroversiell fråga i Spanien och vissa menar att det är bättre att glömma och gå vidare. Jag

menar att det är oerhört viktigt att ge ett moraliskt erkännande av det som faktiskt skett och att det är viktigt för de människor som drabbades att få det erkännandet för att kunna gå vidare. I Spanien har de stiftat en speciell lag för att göra upp med historien.

Det är svårt att förstå varför en modern stat som Turkiet inte kan erkänna folk mordet på armenier m.fl. och att övriga länder inte heller gör det. Det visar hur viktigt det är att lyfta frågan till domstolarna.

Innan jag avslutar vill jag också säga några ord om EU:s roll och om stängningen av DTP. Turkiet vill bli medlem i EU. För att bli det krävs det att Turkiet respekterar de mänskliga rättigheterna, de måste respektera minoriteternas rättigheter och deras rätt till sin identitet. Det gör Turkiet inte i dagsläget. När Turkiet förbjöd DTP hänvisade man till att Spanien gjort detsamma med ett baskiskt parti och att EU då inte protesterat. Men det går inte att jämföra organisationen ETA, som inte har stort stöd bland befolkningen, med PKK, som har det och som är en motståndsrörelse.

Hej,

Den turkiska regeringens program innehåller starka åtaganden om fortsatta reformer och man har bland annat aviserat planer på en omfattande genomgång av konstitutionen som skall säkerställa respekt för mänskliga rättigheter och garantera individens rättigheter snarare än statens. Det finns i dag, i såväl konstitutionen som strafflagstiftningen, en tendens att skydda staten, dess högsta företrädare, organ och dess flagga snarare än att skydda individen från övergrepp från staten. Det mest omskrivna exemplet på detta är artikel 301 i strafflagen om "förolämpning av turkiskhet", som ger mycket stort utrymme för inskränkningar av yttrandefriheten. Mordet på den turk-armeniske journalisten Hrant Dink ställde frågan på sin spets. Trots upprepade löften från regeringens sida har dock såväl utkast till en ny konstitution som en reviderad artikel 301 låtit vänta på sig.

Så här sa Europaminister Cecilia Malmström:

- Sverige förordar ett medlemskap - när Turkiet uppfyller kriterierna
- för att vi tror att ett demokratiskt och öppet Turkiet har mycket att bidra med i EU och att landet kan tjäna som en viktig brygga mellan Europa och den muslimska världen. Det är naturligtvis mycket långt kvar innan ett medlemskap kan bli aktuellt, men det är viktigt att Sverige förmedlar positiva signaler till Turkiet och alla de människor som vill att premiärministern och regeringen närmar sig Europa och för landet in i EU.

Vi Moderater och den borgerliga regeringen väntar sig att regeringen i Ankara sätter handling bakom premiärminister Erdogans ord om att "kurdernas problem är mitt problem" och vi Moderater förväntar oss att Erdogan och den turkiska regeringen tar tag i den ekonomiska och sociala eftersattheten i kurdiskt dominerade områden, samt ordna fram en plan för långsiktig utveckling i sydöstra Turkiet. Vissa steg har tagits och andra aviserats, men Sverige förväntar sig mer från Turkiet.

Mevane heja, Ärade deltagare

Ända sedan Republiken Turkiets bildande 1923 har den turkiska staten fört en systematisk politik för att förtrycka det kurdiska folket. Kurderna har fråntagits sina mest grundläggande mänskliga rättigheter.

Kulturella, sociala och politiska rättigheter som vi i Sverige ser som självklara.

Det kurdiska folkets historia det senaste århundradet är kantad av assimilationsprocesser, tvångsdeporteringar, förstörelse av tusentals byar, förbud att tala sitt modersmål, existensförnekelse i konstitutionen och en rad uppror från kurdernas sida.

Ett av upproren är Dersim upproret som pågick i två år, mellan åren 1937-38. Det skulle bli Mustafa Kemal Atatürks sista folkmord. Precis som vi kurder idag kräver våra rättigheter krävde våra förfäder i Dersim sina rättigheter.

Det slutade med blodbad och folkmord. Kanske så många som 70 000 civila dödades när upproret i Dersim slogs ned. Lägg därtill de tusentals familjer som tvångsdeporterades till turkiska storstäder.

Tyvärr är händelserna i Dersim inte så kända för allmänheten. Orsaken är att Turkiet har försökt att tysta ned detta, på samma sätt som turkiska staten försöker att dölja döndandet av armenier, assyrier och greker.

Vänner, Turkiet förhandlar idag om medlemskap i Europeiska Unionen. Men landet har många oförrätter det inte gjort upp med. Folkmordet på de kristna under första världskriget är fortfarande tabubelagt ämne i dagens Turkiet.

Den kurdiska frågan verkar inte få en fredlig lösning än på ett tag. De turkiska ansträngningarna låter vackert på papper men i själva verket kvarstår den kurdofientliga politiska agendan som spänner över partigränserna i turkiska parlamentet.

Det fick vi bevis på nyligen när CHP:s vice ordförande Onur Öymen i ett utspel nyligen lovordade Atatürks hantering av Dersim kurderna och menade att kampen mot de kurdiska terroristerna är helig och var stolt över folkmordet i Dersim.

Om en svensk politiker skulle hylla Förintelsen eller slavlägren i Sovjet skulle det bli ett sådan tramaskri i media att personen skulle tvingas att avgå. Men i Turkiet vägrar CHP att ens ta avstånd från uttalandet.

Detta ger en tydlig fingervisning om inställningen till de reformändringar EU kräver av Turkiet.

En viktig orsak till att tvi kurder vill se en turkisk EU medlemskap är att vi inte litar på den turkiska staten. Men om EU inte upprätthåller krav på Turkiet att respektera de mänskliga rättigheterna kommer vi inte kunna lita på EU heller.

Vi vill inte se en sådan utveckling, därför är det viktigt att ställa hårdare krav på Turkiet. Ett sådant krav är konstitutionella förändringar, som garanterar kurderna deras existens, rätten att fritt tala och skriva på kurdiska, delta på lika villkor idet politiska livet, utöva sin kultur och traditioner.

Dessa förändringar måste ske innan medlemskap, för den dagen Turkiet blir medlem i EU har man slagit fast att landet är demokratiskt. Då kan inget land hävda motsatsen.

Sipas, Tack

Tal på kurdisk konferens om Dersim

Tack för inbjudan att närvara här idag.

Det är många händelser i världshistorien som lätt faller i glömska . Folkmordet i Dersim är en sådan.

Ni här idag känner väl till det och jag förstår att ni vill hålla minnet vid liv för att se till att sådana händelser inte upprepas. Även om vi vet att kurderna ständigt lever under hotfulla omständigheter i Turkiet, Syrien, Iran men även i Irak trots att man där fått en mer självständig region, måste vi tro att vi kan förändra framtiden. Men det är svårt när man tänker på det som hände i Dersim.

När Turkiets ledare angrep Dersim 1937-38 slog man ner det kurdiska upproret brutalt. Upproret mot lagen om Tunceli. Med massakrer, deportationer dödade enligt officiella källor 13 000 personer medan ni kurder hävdar att det var många, många fler. Kanske 90 000 personer som vissa hävdar. Det var inte krigare utan kvinnor, barn och äldre som också drabbades. Därtill får man då lägga till att byar brändes ner och att många tvångsdeporterades. Avrättningen av den kurdiska ledaren Riza och hans son är handlingar som man inte bör glömma.

Att kurdiska flickor sedan tvångsomhändertogs från sina föräldrar för att adopteras bort i turkiska städer, vittnar om en alldeles omänsklig hantering av människor och av de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Vi i Sverige och som politiker på olika nivåer måste naturligtvis se till att inte något liknande händer igen. Att inte folkgrupper ställs mot varandra. Vi måste arbeta för att alla människors lika värde upprätthålls.

Under århundraden har kurder i dagens Irak, Iran, Syrien, och Turkiet varit utsatta för förtryck. Förtrycket har haft olika utformning och olika omfattning men innefattar alltifrån diskriminering och kränkning till våld, deportering och mord.

Sverige, EU och FN har ett ansvar att se till att kurdernas ges rätt till självbestämmande. FN tillskapades efter detta hände i Dersim men många kurder upplever fortfarande förtryck trots fina FN deklamationer. I Turkiet går man vissa steg framåt för kurdernas rättigheter, men dessvärre tar man ibland steg bakåt. Man kan inte säga att kurdernas rättigheter finns fullt ut i Turkiet. Detta måste vi kräva, innan Turkiet eventuellt blir medlemmar i EU.

Vi kristdemokrater vill se till att Turkiet tar sitt ansvar för att skydda kurdernas rättigheter. Vi ska inte glömma vad som hände i Dersim utan istället ta det som utgångspunkt för att se till att det aldrig händer igen!

Tack!

Konferensen om Dersim 2010-01-24

Öppningsmusik av Ciwan Haco - Dersîm welate ma yo

Ciwan Haco hälsar alla välkommen och förklarar att han ska sjunga sången Dersim welate ma yo. Han sjunger acapella utan musik dvs.

Presentation av programmet av Ayse Göktepe och Evin Cetin

Delar av filmen "38" visas. "våra ord skall avslöja sanningen" De dödade såväl pojkar som män i floden munzur flöt döda kroppar. "Landets mest väsentliga problem är Dersim"/ Ataturk. Åtalade hade inte rätt till tolk eller försvar de viste inte varför de drogs in till rätten. antalet döda upp till 80 000. En man berättar att utav 60 familjemedlemmar så var det bara han som överlevde.

Som ni såg så var detta ett klipp ur filmen 38 av Cayan Demirel, som jag sa tidigare sagt så har vi kurder...

Öppningsanförande av CHAK, Seyidxan Anter.

Evin pratar om ett mål som CHAK har, att chp skall utkrävas från Socialist Internationalen. Ett erkännande av Dersim folkmordet, och att BDP/DTP förföljandet skall upphöra och gripandet av dess politiker. En anledning till att man kräver CHP utträde ur socialist internationalen är på grund av CHP parlamentarikerns uttalande om att man skulle lösa kurdfrågan på samma sätt som man gjorde i 38, med detta menade han så klart Dersim 38.

Idag har vi med oss en professor som har bedrivit forskning kring om vad verkligen hände med den kristna befolkningen 1915-1916 i norra Kurdistan. Vi lämnar ordet till David Gaunt som är professor i historia, först Uppsala universitet och nu vid södertörns högskola.

Tackar för inbjudan, som presentatör är jag historiker som håller på med forskning och undervisning. Jag har undervisat i folkmord under de senaste tio åren och jag har skrivit böcker om assyrier och syrianer. Och det är i det sammanhanget man kommer i kontakt med dersim. vi känner naturligtvis till anfal kampanjen som Saddam Hussein förde mot kurderna. Det är första gången jag talar om Dersim. Vid slutet av Kemal Ataturks beordrade hans regering det totala undertrycket av den kurdiska befolkningen i dess område som envist gjorde motstånd mot regeringen. Dersim kurderna fortsatte kontinuerligt att kämpa mot centralregeringen. Kampen mot Dersim kurderna var ett nödvändigt steg för den turkiska staten för att införa sunnitisk islam, turkiska språket, regeringen ansåg dessa vara turkar som förlorat sitt språk på nått sätt. Kampen mot kurderna beskrevs som en kamp för civilisationen med feodalismen. Namnet på staden Dersim beordrades att bytas mot det turkiska namnet Tunceli. Det första upproret startades 37 och svarades med en arme på ca 25 000 tusen, 38 ökades denna arme. Dersim revolten var inte den första, tvärtom det kom flera regelrätta revolter av Shex Said, osv. Det sägs att armen inte gjorde mindre än 11 militära expeditioner för att pacificera Dersimregionen. Dersim var den sista regionen som

stod utanför turkisk kontroll. Dess geografi höga snöklädda berg var en förutsättning för självständigheten. Det var en turkisk motsvarighet till Schweiz som var befolkat av flera stammar. Dersim unikt i den kurdiska världen där de flesta pratar zazakurdiska och är aleviter istället för sunni muslimer och kurmanci-talande. Under första världskriget prisades kurdiska stammar i Dersim för att de hjälpte armeniska befolkningen. Tillgången till Dersim genom arkiv har varit stängda för forskare. Ismail Besikci publicerade en bok om Dersim. Enligt regeringen så var dom ute efter en modernisering, statsministern talade om behovet om särskilda reformer i Dersim som dom skulle utföra med militärens hjälp. Det är svårt att veta hur många som deltog i motståndsrörelsen 37 men den turkiska staten var förberedd och de pekade ut Seyid Riza som dess ledare. Utöver 25 tusen soldater deltog turkiska flygvapnet. Ataturks adoptivdotter deltog också och hon blev internationellt känd pga att hon var Turkiets och kanske världens första kvinnliga pilot. Seyid Riza blev gripen och avrättad. Motståndet var inte kuvat, två gånger hade man skickat brev för att få hjälp utifrån, de hade fått förbundets stöd men Turkiet vägrade erkänna kurderna och förklarade det som turkiska banditer och därmed fick de inte nationernas förbunds stöd.

50 000 stridflygplan deltog i nästa kampanj man började jämföra kampanjen med det armeniska folk mordet. Men nu var det inte bara upprorsmän som dog, man kvävde befolkningen med rök, man utrotade stam efter stam även de som inte deltog i upproret. Det finns historier om hur man låste in kvinnor och barn i hus för att sedan bränna upp huset.

Man har fortfarande ingen bekräftelse på giftgasbomber. Men dokumenten visar hur man gick till väga att man förintade banditer och deras familjer. Man hade dödat ca 7000 personer.

Man hittade bara 1000 gevär vilket tyder på att man körde en bestraffning. Enligt officiella siffror ca 13000 dödade och ca 11000 deporterade. Då har vi befolkningsminskning på ca 35%, men man vet inte om det är sant då det är militären som har gjort räkningen. Under den etniska rensningen använde militären liknande metoder som användes under folk mordet på de kristna. Barn kastades ned i floden osv.

Efter den etniska rensningen stationerades en permanent turkisk militär där och tog över administrationen, syftet var att civilisera befolkningen där men efter tio år hade man inte gjort någonting.

sammanfattning av Dersim det går igenom tre faser

1. slagen 1935 tills den första ... 1937 där man gjorde symboliska uttalanden för att få legitimitet för sin negativa bild av Dersim folket. i slutet hade ledningen tillfångat tagits och avrättas

2?

3. När Seyid Riza var borta gjorde man en slags slutgiltig lösning på Dersim med omfattande förluster i Dersim av kurder. Uppenbarligen har regeringen bestämt sig för folk mord någon gång mellan 37 - 38 utan provokation skickades denna 50 000 starka armen. Med denna bestraffningskampanj.

FN konvention om folk mord etnisk och religiös behöver inte utrotas hundra procent för att ett folk mord skall ha äga rum. Har man dödat någon för att han tillhör någon är det centrala begreppet för folk mord. Liknar Anfal.

Normalt när ett folkmord ha drabbat en grupp så förstörs deras kultur och förutsättningarna för att leva som dom alltid har gjort försvinner. Dom överlevande splittrar, en grupp menar att man skall komma ihåg och den andra gruppen säger att man måste gå vidare gör vi inte det kommer vi inte att utvecklas

Som ni alla känner till har den turkiska författningsdomstolen förbjudit det pro kurdiska partiet DTP. I debatten om kurdiska frågan har Dersim folkmordet åter aktualiserats. Idag har vi med oss föredetta DTP och den nyblivna BDP parlamentarikern i det turkiska parlamentet Sherafettin Halis. Halis är från Dersim, och har arbetat om fallet Dersim, välkommen Halis.

Det är en ära för oss att trots att borgmästare fängslas att han är här med oss idag. Halis kör talet på turkiska. Men tolk finns närvarande.

Den kända skådespelaren svenska kurden Kemal Görgü är från Dersim år 1976 kom han till Sverige. Hans intresse för teater och film har alltid varit en röd tråd i hans liv. Han har skådespelat i flera filmer och spelat teater på flera scener under dessa år. Han är styrelsemedlem för Föreningen Artister för fred och sveriges fredsrad. Vi välkomnar Kemal Görgü upp på scenen för att presentera sin monolog om Dersim.

Vi är glada att vi har Håkan Blomqvist från Samtidshistoriska institutet, Filosofi Doktor i Historia - i södertörns högskola. Håkan har skrivit böcker om arbetarrörelsens historia och känner väl till den kurdiska frågan och vad kurder är utsatta för. Vi tackar Håkan Blomqvist att han kunde medverka i konferensen, med så kort varsel.

Det var en bit in på 70-talet de fick kontakt med kurdiska flyktingar, det var något nytt för dem, det var inget som de läste om i tidningen och inget de läste om i skolan. Man kunde hitta lite information om kurder i historieböcker och uppslagsverk. Det fanns facklitteratur som berättade om att den turkiska regeringen inte accepterade kurder och att upproren svarats med folkmord.

Det var först på 70-talet som utom europeiska flyktingar fick komma in i landet, det var i denna värld där hemlandets konflikter kom till Sverige som inte hade varit med i krig på 150 år. Men Dersim händelsen, har blivit nedmörkad och var inte allmän känt bland svenskarna. Inga internationella rapporter fanns i Dersim, det var ett händelsefyllt år. När turkisk militär attackerade Dersim var värld pressen och den internationella politiken hade fullt upp med annat. Så även om nån hade rapporterat om vad som hänt i Dersim hade det drunknat i allt annat i ett Europa där världskrig nalkades. Inte bara i Tyskland där rasvärden hade stort inflytande, inte bara i Turkiet, utan även Sverige också. Om någon hade fått hört om kurdernas öde hade de säkert tyckt att det var hemskt och fasansfullt men de hade antagligen tyckt att det var helt okay (kolla inspelning) att den högre stående civiliserade gjorde detta.

Det finns de som tycker att vi skall glömma bort historien för att kunna gå vidare. MEN på samma sätt där en individ kan lära sig utav en annan så måste mänskligheten lära sig av människan. Hoppet kan inte skjutas i väg om att få vara fri.

Politiker från vänsterpartiet och miljöpartiet, socialdemokraterna, moderaterna, kristdemokraterna , centerpartiet, folkpartiet

Anders partistyrelsen och kommunstyrelse ordförande i Södertälje: En hälsning från socialdemokraterna vi stöder kurdernas kamp för kurdernas frihet. I Södertälje bor många personer från mellanöstern, förtryck och förföljelse är en del av min vardag. De har historier precis som er. Det är viktigt att vi kommer ihåg våra historierna. Folkmordet på kurder i Dersim, hände för 70 år sedan. Lyfta Dersim till denna listan också. Tyvärr är inte förföljelse förtryck och folkmord något historiskt det sker än i dag. Jag tycker att utvecklingen i turkiet är skrämmande. Evin berättade för mig att folkvalda borgmästare blev arresterade. Jag blir ledsen när folkvalda blir arresterade och när man inte får föra den politik man vill föra eller inte få prata sitt språk. Detta är för mig oacceptabelt. Jag hoppas att Carl Bildt för denna fråga hårdare än tidigare. DTP har socialdemokraternas fulla stöd.

Jakob Jonsson V-partiet: Vänner tack för inbjudan till denna viktiga konferensen vi i riksdagen har jobbat med kampen för kurder. Denna konferens vidgar min kunskap om vad kurder och aleviter har utstått. OAVsett namn så är det den kemalistiska staten som står för dessa bestialiska brott. Det är väldigt viktigt att turkiet när man nu trots allt försökt ta intitiv till den s.k kurdiska öppningen går till ett avslut. Nu har den gått i fel riktning. Men i denna kampen som har förts i Kurdistan så är det viktigt att minnas Dersim. Jag kommer tillsammans med mina partikamrater diskutera vad vi kan göra för att stödja detta arbete i Sverige.

Dr. Ismail Besikci är känd för de flesta av er. Han är sociolog som har bidragit med att belysa den kurdiska saken och dess historia. Han har tillbringat flera decennier i de turkiska fängelserna. Han är idag med oss skriftligt. Jag tänkte läsa hans kortfattade reflektioner

Gulan Avcı, folkpartiet: Ärade gäster och deltagare, ända sedan den turkiska republiken har bildats har man systematiskt förtryckt kurder, och tagit våra rättigheter, rättigheter som vi här i Sverige anser vara basala rättigheter i en demokrati. Assimilation, existensförnekande förbjud av språk. Precis som vi idag kämpar för våra rättigheter idag, så kämpade våra förfäder i Dersim för just samma sak. Tyvärr så är Dersim folkmordet inte känt bland allmänheten, detta pga av att man har försökt mörka ned händelsen 70 000 har dött men man vet inte de exakta siffrorna eftersom att ingen har haft möjligheten till det. OM en politiker hyllar förintelsen eller sovjets arbetsläger så kommer denna politiker få lämna dess politiska uppdrag, och lämna partiet man representerade. En anledning till att vi kurder vill vara med i EU är pga. att vi inte litar på Turkiet men om inte EU ställer krav...(resten kolla upp inspelningen) vill sen en valrörelse där kurder samarbetar med varandra

Bodil Sevarjos: tackar för inbjudan, lärt mig mycket nytt idag och vill tacka för den informationen. Begreppet folkmord måste upplyftas, varför har vi något som heter folkmord? Det är för att det sker än idag trots det att man 1948 stiftade en lag i FN. *FN konventionens definition citerad* En hel del olika folkmord måste erkännas och sättas in. Varför kan man inte erkänna det som ett folkmord? Varför kan man inte erkänna folkmord i efterhand? Varför vill inte Sverige inte erkänna folkmordet i Armenien eller i detta fall Dersim. Svrige har inte rent mjöl i påsen, assimileringen av folket i Skåne, sägs det att 80% av männen försvann. Ska Turkiet komma med i unionen så måste Turkiet diskutera minoriteter. Man kan inte jämföra det stöd som Eta har i Spanien PKK har större stöd, PKK är en motståndsrörelse.

Moderaterna: Mahmud, moderat och statsledamot från staden Silemani.

Det finns idag i konstitutionen en tendens att skydda staten och dess högsta organ från ... mest omskrivna exemplet är artikel 301 förbud att förolämpa den turkiska staten/turkiskheten. Vi tror att ett öppet och demokratiskt turkiet kan bidra med mycket som en brygga, det är självklart mycket lång tid kvar.

Kristdemokraterna: stort tack för att jag fick komma hit idag, tror det var första gången 2002 där jag fick vara med på ett möte. Sedan dess har jag försökt följa kurderna. Det är många händelser i världshistorien som faller i glömska, folkmordet i Dersim är något som inte får glömmas bort. Ni är här idag och vill hålla det vid liv. När Turkiets ledare angrep Dersim 37-38 så slog man ned upproret, enligt officiella källor dog 13000 personer men ni kurder vet att det antagligen mer kanske upp till 90 000 som olika källor visar. Det var inte bara krigare som dog utan även barn och kvinnor. Avrättningen av Riza och hans son får inte heller glömmas, att sedan kurdiska flickor deporterades för att bli upp vuxna i turkiska hem...

Man kan inte säga att kurdiska rättigheter finns fullt ut i Turkiet idag. Avslutningsvis vill vi kristdemokraterna se till att turkiet skyddar kurdiska rättigheter, vi ska inte glömma Dersim, utan snarare vi skall utgå från den.

Assyriska institutet: Efter som tiden är kort så ska jag hålla mig kort, jag är ingen Dersim-kännare men jag känner till Dersim och många andra folkmord.

Sista tiden i och med det kurdiska nationella uppsvinget har många engagerat sig för den kurdiska historien. Evin Cicek är en av de som forskar och författat verk angående Dersim folkmordet. Evin Cicek lever och verkar för närvarande i Schweiz. Hon är från Dersimprovinsen. Varsågod Evin ordet är ditt.

Evins framförande är på Franska finns dock på svenska, skall översättas av Evin Cetin Ciceks framförande kommer att finnas på CHAKs hemsida och kommer att mailas ut till den som önskar att få den e-mailad till en själv. Ciceks framförande är ca 24 sidor på franska. Så det som görs är att hon tar delar från framförandet och resten kan man som vi nämnt ovan få tag på antingen genom email, eller CHAKs hemsida.

Representater från Yarasan och Feyli-kurder.

Han fördömer turkiet rejält och kallar staten för fascister Seyid riza kurdi Dersimi. Det är självmord på riktigt. När plan bombade så dödades 15000 i den hemska elden. kurder lider fortfarande, vi glömmer aldrig Seyid Riza, vi glömmer aldrig Dersim.

Feyli-kurders representant. Etnisk rensning av Feyli-kurder har bott i öster om tigris. Den 4:e April 1980 lurades feylikurder till ett möte och blev sedan anhållna och sedan deporterade till Iran. Allt de hade av värde på sig togs ifrån dom, där fick offren sedan att de inte längre var irakiska medborgaren de fördes i militära fordon till gränsområdena, alla deporterades ingen kom undan, varken barn, kvinnor, sjuka, mentalt sjuka osv. Antalet försvunna feyli-kurder är över 20 000. Det irakiska medborgarskapet försvann på order av Saddam Hussein. Man har fortfarande inte fått något svar från Iraks högsta makthavande har inget än skett.

Tyvärr så kan Anders Kandelin som är författaren till boken "ormens barn" är utomlands och kan tyvärr inte medverka i vår konferens. Han har skörande rivit några rader till oss idag. MEn vi har Ali Gultekin, och Haki Balta med oss, Ali Gultekin är ett vittne till det som hände i Dersim när han var 8 år. Gultekin är inte bara offer han är en av dem som senare bröt tystnaden efter Dersim folkmordet. Ni är välkomna.

Hejsan, jag kommer från Dersim, jag ber en tolk komma upp. Jag har alltid haft svårt med språk. I Början turkiska, sedan arabiska, i Sverige "hörru du hörru du". Först och främst måste svenska politiska partier kritisera deras syskonpartier i Turkiet speciellt socialdemokraterna i den internationella socialdemokratiska internationalen.

Dersim händelsen började 1935, folk vars språk vi inte kunde förstå fick vi se skjuta hänsynslöst. Jag är en utav de 1000-tals som deporterades.

I förra århundradet Ataturk, stalin mousilini. Jag vill tacka våra vänner i Sverige för att ha anordnat denna konferens.

Han har själv sett att antalet människor som dödades är upp till 60 000. folkmord har funnits i hela världen och dessa folkmord har erkänts och man har information om dem, det kan man tyvärr inte säga om Dersim, Turkiet förnekar fortfarande Seyfo och Dersim.

DÊRSIM KONFERENSEN I STOCKHOLM – SLUTSATS



Kurdocido Watch - CHAK arrangerade "Dêrsim – konferensen den 24 januari 2010 i ABFs lokal i Stockholm. Konferensen fick en stor uppslutning. Nästan 300 personer deltog i ett rikt program med expert föredrag, vittnen, sång monolog och film.

Svenska och internationella forskare som professor i historia David Gaunt, forskaren Evin Cicek, Filosofi doktor Historia Håkan Blomkvist och sosyologen Ismail Besikci lade fram historiska fakta och aspekter. Enligt dem det som hände i Dêrsim 37 – 38 kan inte beskrivas på annat sätt en ett folkmord.

Serafettin Halis riksdagsman för det i det turkiska parlamentet förbjudna – DTP och riksdagsman för det nya partiet BDP (fred och demokrati partiet) som själv har förlorat både far och mor föräldrar i folkmordet Dêrsim 37 – 38 redogjorde en stark bild av hur det turkiska parlamentet fungerar. Historik hur man förbjuder politiska partier på löpande band och den politiska offensiven gentemot pro kurdiska partier och organisationer. Turkiet tar ett steg framåt och flera steg bakåt i sin demokratisträvan, när de återigen stänger ett prokurdisk parti som DTP och trakasserar, arresterar dessa folkvalda politiker och andra.

Flera Svenska politiska partier medverkade i konferensen. Representanterna för riksdagspartier lyssnade med genuint intresse och engagemang.

För Socialdemokraterna Kommunstyrelse ordförande i Södertälje Anders Lago,

För Vänster partiet riksdagsman från Uppsala Jakob Jönsson,

För Miljö partiet riksdagskvinnan från Gävle Bodil Ceballos,

För Moderaterna Fahmi Mahmod.

För Folk partiet från Stockholm Gulan Avci.

För Kristdemokraterna Désiré Pethrus Engström.

De flesta av deltagarna nämnde Dêrsim 1937 – 38 för folkmord och fördömde förbudet mot DTP. Representanter för Kristendemokraterna... samt moderaterna... uttryckte sitt stöd för den kurdiska saken.

En lyckad konferens. Publiken var tagna, berörda av fakta och vetenskap som de konfronterades med. Konferensen var ärad av av Ali Gultekin, att vi i dag kunde ha bland oss ett ögonvittne till Dêrsim 37 – 38.

Konferensen kom fram till tre slutsatser:

Det som hände i Dêrsim 1937- 38 är ett folkmord.

Konferensen fördömde förbudet av DTP samt trakasserierna mot folkvalda politiker och krävde frihet åt de arresterade kurdiska folkvalda politiker. Och att domen Mot Dalkurds Ordföranden Ramazan Kizil upphävs.

Det turkiska partiet CHP som är extremnationalistisk och kurdofientlig ska exkluderas från Socialist internationalen då man inte levt upp till de värderingar som internationalen står för.

Kurdocide Watch-CHAK